

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Nadejda
Toma

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare prin care se solicită
casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Odessa din 30 iulie
1941, declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, în cauza penală în
privința lui

Malai Grigorii Constantinovici, *născut în anul
1914, originar s. Pelinei, jud. Cahul, RSSM, fără
antecedente penale.*

*Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
1. 20.11.2015 – 08.12.2015 (instanța de recurs în anulare).*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Districtului militar Odessa din 30 iulie
1941, Grigorii Malai a fost condamnat în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, la
pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, Grigorii Malai a fost recunoscut vinovat și condamnat
pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie și nedorind să-și exercite serviciul
militar, la 10 iulie 1941, în prezența ostașului Feodor Topalov, și-a exprimat
intenția de a evada din unitatea militară și de a trece de partea inamicului.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare,
invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care
solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Odessa din
30 iulie 1941 cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv
că există circumstanțe care exclud tragerea acestuia la răspundere penală.

4. În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul
General Adjunct a invocat faptul că în cadrul anchetării și examinării cauzei nu au
fost acumulate suficiente probe care pot servi drept motiv pentru declararea
condamnatului Grigorii Malai vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute art. 54-1
„b” Cod penal al RSSU, adică pentru săvârșirea infracțiunii contrarevoluționare –
trădare de patrie.

Instanța nu a stabilit că acțiunile condamnatului erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilități teritoriului URSS, după cum prevede dispoziția art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU.

La fel, instanța de judecată a încălcat dreptul condamnatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Grigorii Malai pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, întrucît a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

5. Judecînd recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Grigorii Malai a fost condamnat la 30 iulie 1941, prin sentința Tribunalului militar al Districtului militar Odessa pentru săvîrșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Grigorii Malai în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărîrii irevocabile contestate,

ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, se casează sentința Tribunalului militar al Districtului militar Odessa din 30 iulie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui *Malai Grigorii Constantinovici* condamnat în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU.

Malai Grigorii Constantinovici este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma